

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok IV.

WARSZAWA, DNIA 15 STYCZNIA 1927 R.

Nr. 1.

TREŚĆ:

Podziękowanie	str.	1	Używanie dotychczasowych urzędowych blankietów weks- str.	
Ruch służbowy	"	1	lowych	2
Unieważnione akcje Banku Polskiego	"	1	Obwieszczenie Ministra Skarbu o wysokości ceny papierów, składanych jako wadja i kaucje	2
Zaliczanie Zastępstwom prowizji od podawanych przez nie do dyskonta weksli płatnych w ich siedzibie lub w siedzibach innych Zastępstw	"	1	Księgowanie kosztów procesowych	2
Liczenie podawcom opłaty stempłowej od weksli płatnych w Gdańsku	"	2	Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej	3
			Polityka Banku Rzeszy	3
			Zatrudnienie w przemyśle przetwórczym	7
			Bezrobocie	8

Podziękowanie.

Pan Prezes, Wiceprezes i Dyrekcja Banku składają niniejszym podziękowanie Oddziałom i poszczególnym pracownikom za życzenia noworoczne.

Ruch służbowy.

Zmarli.

Henryk Wyganowski z Oddziału Głównego w Warszawie.

Unieważnione akcje Banku Polskiego.

(Dział I Spisu Okólników).

Numer kolejny	Imię i nazwisko pierwszego akcjonariusza	Odcinków		Numery akcji
		sztuk	po akcji	
95.	Dr. Stanisław Totwen . . .	1	1	13799
96.	Wacław Gustaw Hendigery .	2	1	269157/8

Zaliczanie Zastępstwom prowizji od podawanych przez nie do dyskonta weksli, płatnych w ich siedzibie lub w siedzibach innych Zastępstw.

(Dział IV Spisu Okólników).

Niektórym Oddziałom nasuwają się pewne wątpliwości, czy należy liczyć Zastępstwu, składającemu weksle do dyskonta, prowizję 60 gr od sztuki, o ile weksle płatne są w siedzibach innych Zastępstw lub w jego własnej. Ponieważ postanowienie Okólnika Nr. 87 z 31 grudnia 1926 r. nie przewiduje wyjątków w tym względzie i wyjątki takie byłyby nieuzasadnione, winno Zastępstwo, jako podawca, opłacać ustaloną należność w określonej wysokości.

1984 K 1314/43-e P. 33. 683 (A)

Liczenie podawcom opłaty stemplowej od weksli, płatnych w Gdańsku.

(Dział IV Spisu Okólników).

Przy dyskontowaniu weksli złotych, płatnych w Gdańsku, Oddziały częstokroć nie liczą podawcom opłaty stemplowej, obowiązującej na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, co powoduje zbyt dużą korespondencję Polskiej Kasy Rządowej z odnośnymi Oddziałami i księgowanie na rachunku sum przechodnich. W celu uniknięcia tego, należy pobierać od podawców przypadającą opłatę stemplową według tabeli, podanej w Okólniku Nr. 38 z 11 maja 1925 r. z uwzględnieniem zmiany, zamieszczonej w Wiadomościach Banku Polskiego Nr. 8 z 30 kwietnia 1926 r. str. 61, kwoty stąd pochodzące księgować w przychodzie dziennika kasowego na rachunku kosztów handlowych a równowartość w guldenach gdańskich wpisywać w rubryce „Obciążenie”, względnie obok na marginesie wykazu weksli zamiejscowych (form. Nr. 516). Na tej podstawie nakleja Polska Kasa Rządowa na wekslach odpowiednie stemple a wydatkowane na ten cel kwoty księguje również na rachunku kosztów handlowych.

Używanie dotychczasowych urzędowych blankietów wekslowych.

(Dział I i IV Spisu Okólników).

Zgodnie z § 198 rozporządzenia Ministra Skarbu z 20 listopada 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 123 z 18 grudnia 1926 r., poz. 713) mogą być używane — aż do dalszego zarządzenia — urzędowe blankiety wekslowe, będące obecnie w obiegu. W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu komunikuje w obwieszczeniu swem z 23 grudnia 1926 r. (Monitor Polski Nr. 300 z 31 grudnia 1926 r., poz. 839), że do wspomnianych blankietów należą również 20- i 30-groszowe, jednakowoż od 1 stycznia 1927 r. — w myśl art. 122 ustawy o opłatach stemplowych z 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89 z 30 września 1926 r., poz. 570) blankiet 20-groszowy służyć będzie do wystawienia weksla na sumę, nieprzekraczającą 50 zł (dotychczas 60 zł), zaś 30-groszowy na sumy ponad 50 do 100 zł (dotychczas 90 zł).

Ministerstwo Skarbu oznajmia zarazem, że słowa: „z terminem trzechmiesięcznym”, umieszczone na blankietach wekslowych, wydanych przed 1 stycznia 1927 r., a pozostających narazie w obiegu, będą od tej daty bez znaczenia, ponieważ ze stanowiska nowej ustawy o opłatach stemplowych termin płatności weksla nie ma wpływu na wysokość opłaty stemplowej.

Obwieszczenie Ministra Skarbu o wysokości ceny papierów, składanych jako wadja i kaucje.

(Dział I Spisu Okólników).

W Monitorze Polskim Nr. 2 z 4 stycznia 1927 r., poz. 4, zamieszczone zostało obwieszczenie Ministra Skarbu z 28 grudnia 1926 r. o wysokości ceny, do jakiej mogą być przyjmowane papiery wartościowe przez władze i urzędy państwowe jako wadja oraz kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów oraz zaliczek wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych. Ze względu na to, że między innymi papierami wymieniono w wykazie także akcje Banku Polskiego, a obwieszczenie to unieważnia poprzednie, przeto zwraca się uwagę, ażeby Oddziały powoływały się na nie przy informowaniu klientów.

Księgowanie kosztów procesowych.

(Dział I Spisu Okólników).

Począwszy od 3 stycznia 1927 r. przyjmuje Wydział Prawny Dyrekcji wpłacane przez klientów kwoty tytułem kosztów procesowych, opłaty dla sądów, adwokatów, rejentów, komorników i t. p. na rachunek kosztów handlowych. Z tego samego rachunku wpłacane są również wszelkie należności i honoraria w sprawach procesowych. Na kasowych asygnatach przychodowych jakoteż rozchodowych podaje rzeczony Wydział oprócz wymienionego rachunku ponadto subkonto „Opłaty sądowe i koszty prawne”. Natomiast wpłaty do rozrachunku z tytułu należności na rzecz Banku zaliczane są nadal na rachunku sum przechodnich względem właściwych Wydziałów lub Oddziałów.

Notatkę niniejszą zamieszcza się w tym celu, ażeby Oddziały w analogicznych wypadkach przeprowadzały wskazane wyżej księgowanie.

Zmiany w urzędowej stopie dyskontowej,

które zgodnie z Okólnikiem Nr. 14 z 19. II. 1925 r. należy odnotować w „Wiadomościach Banku Polskiego“ Nr. 23 z dnia 15 grudnia 1926 r. str. 187:

Niemcy	z 6%	na 5%	od dn. 11/I. 1927 r.
Belgia	z 7%	na 6½%	od dn. 12/I. 1927 r.
Austria	z 7%	na 6½%	od dn. 17.I 1927 r.

Na Łotwie obowiązuje od 1 stycznia 1927 r. stopa procentowa w wysokości — 7%.

Podana poprzednio w Wiadomościach Banku Polskiego informacja co do wysokości stopy procentowej na Łotwie (7% od 1/VII. 25 r.) opierała się na mylnym podawaniu wysokości tej stopy przez „Berliner Börsen Courier”.

Polityka Banku Rzeszy

(według rocznego sprawozdania komisarza Reichsbanku).

Na zasadzie planu Dawes'a ustanowiona została z końcem sierpnia 1924 r. przy zreorganizowanym Banku Rzeszy, Rada Nadzorcza Banku (Generalrat), która składa się z 7-miu obywateli niemieckich i z 7-miu cudzoziemców. Zadanie Rady Nadzorczej polega na kontroli i nadzorze nad działalnością Banku Rzeszy w granicach szczegółowych uprawnień statutowych. Członkowie Rady — cudzoziemcy są przedstawicielami państw, które gwarantowały międzynarodową pożyczkę dla odbudowy Niemiec z roku 1924 (plan Dawes'a) i powołani są do czuwania nad operacjami Banku Rzeszy w tym celu, aby interesy wierzycieli nie były narażone na niebezpieczeństwo. Jeden z pośród tych członków — cudzoziemców sprawuje funkcje komisarza Banku Rzeszy. Komisarzem tym od dwóch lat jest G. W. J. Bruins.

Z końcem listopada 1926 r. ukazało się 2-gie roczne sprawozdanie komisarza Reichsbanku za okres od 31 sierpnia 1925 r. do 31 sierpnia 1926 r., t. j. za okres drugiego roku działania planu Dawes'a.

Rozdział VII swego sprawozdania poświęca komisarz polityce Reichsbanku.

A. *Polityka walutowa.* Komisarz stwierdza, iż bilans płatniczy Niemiec od czasu wejścia w życie planu Dawes'a wykazuje w zasadzie (choć z pewnymi wahaniami) aktywne saldo na korzyść Niemiec. Przyczynami tego faktu była zrazu repatriacja kapitału rodzimego w wysokości nie dającej się jednak cyfrowo ustalić i istniejący bez przerwy podczas całego okresu działania planu Dawes'a, dopływ długo i krótkoterminowego kredytu zagranicznego. W roku 1926 pewną rolę odgrywało w tym względzie aktywne saldo bilansu handlowego do października 1926 r. włącznie.

Kapitał zagraniczny, który przychodził do Niemiec był zazwyczaj natychmiast wypożyczany w markach, gdyż przy ówczesnej stopie procentowej można było przy krótkotrwałych lokatach osiągnąć wysokie wpływy procentowe. Przy obecnym położeniu na rynku pieniężnym Niemiec, operacje te przestały już być zyskownymi.

Co się tyczy samej polityki, komisarz Banku solidaryzuje się zupełnie z oświadczeniem prezesa Reichsbanku złożonym z końcem października 1926 r. i przytacza je w swym sprawozdaniu. Oświadczenie to podaje się w streszczeniu poniżej:

„Zarząd Banku jest zdania, że przetrzymywanie majątku Banku zagranicą nie powinno przekraczać pewnej wysokości. Złoto nie przynosi wprawdzie procentów, ale nie jest jednak narażone na niebezpieczeństwo, któremu tego rodzaju depozyty mogłyby w pewnych warunkach ulec zagranicą. Przy ustalaniu wysokości rezerw złota, należy wziąć pod uwagę obieg niepokrytych Rentenbankscheine i dość znaczny obieg monet zdawkowych. Pokrycie złotem, ma tę psychologiczną korzyść, że odpływ złota z kraju, wywołany przekroczeniem przez dewizy punktu złotego, daje się specjalnie wyraźnie odczuć społeczeństwu, podczas gdy odpływ dewiz dokonywa się mniej widocznie. Ponowny równomierny podział złota nagromadzonego w niektórych punktach świata winien być forsowany ze względu na korzystny wpływ na niwelację i wyrównanie cen światowych”. Nakoniec stwierdza prezes Reichsbanku, że według jego mniemania odpowiednia polityka dyskontowa Banku wystarczy dla zabezpieczenia zapasów Reichsbanku.

Zwiększanie się zapasów złota Reichsbanku odbywało się do niedawnego czasu prawie wyłącznie w formie bezpośrednich zakupów zagranicą. W ostatnich dwóch miesiącach poraz pierwszy wpłynęły do Banku nieznaczne sumy złota uzyskanego w drodze arbitrażu.

Bank nie oddawał dotychczas złota na użytek obrotu wewnętrznego, z wyjątkiem złota oddawanego dla celów przemysłowych.

Rezultatem tego kierunku polityki Dr. Schachta, który stale zmierza do tego, aby emisja banknotów posiadała prawie wyłącznie pokrycie złotem, jest stały wzrost zapasów złota Reichsbanku. W porównaniu z pierwszym bilansem zreorganizowanego Banku Rzeszy (15.X.24 r.) zapas złota wzrósł blisko trzykrotnie, jak to wskazuje poniższe zestawienie:

		Zapasy złota (w milj. marek)
15.X	1924 r.	613,6
31.XII	"	759,6
31.XII	1925 r.	1.208,1
30.VI	1926 r.	1.492,2
15.XI	"	1.754,7
31.XII	"	1.831,4

Komisarz Reichsbanku stwierdza, iż według stanu z 15.X 1926 r. zapas złota był o 851,8 milj. R M wyższy od ustawowego 30% pokrycia biletów bankowych.

Dnia 23 lipca 1914 r. zapas złota przedwojennego Banku Rzeszy wynosił 1.357 milj. R M. Cyfry tej nie można jednak porównywać z obecnym zapasem, jeżeli się nie weźmie pod uwagę, iż przed wojną według obliczeń szacunkowych znajdowało się około 2.750 milj. R M monet złotych w rękach społeczeństwa, podczas gdy obecnie obieg monet złotych jest minimalny.

B. Rynek pieniężny. Jako tło dla właściwej oceny polityki kredytowej Reichsbanku, komisarz Banku daje obszerną analizę rynku pieniężnego Niemiec.

Zmianę w układzie stosunków na rynku pieniężnym Niemiec w ciągu dwóch lat od chwili wprowadzenia planu Dawes'a charakteryzuje podany w sprawozdaniu wykaz stopy procentowej od pożyczek, w czasie od października 1924 r. do października 1926 r.: (przeciętna miesięczna)

D A T A	Stopa Reichsbanku	Stopa od jednodniowych pożyczek (Tägliches Geld)	Stopa od pożyczek miesięczn. (Monatsgeld)	Prywatna stopa dyskontowa	Rentowność 8% złotych listów zastawnych
	w %	w %	w %	w %	w %
1924					
październik	10.00	15.85	16.20	—	—
grudzień	10.00	11.53	13.32	9.19	—
1925					
marzec	9.00	9.00	11.30	8.00	—
czerwiec	9.00	8.73	10.64	7.75	—
wrzesień	9.00	8.94	10.73	7.18	—
grudzień	9.00	8.40	10.37	6.75	9.90
1926					
marzec	7.85	5.61	6.77	5.00	8.47
czerwiec	6.60	4.83	5.87	4.52	8.15
wrzesień	6.00	5.12	6.36	4.88	8.06
październik	6.00	5.04	6.30	4.84	8.05

Podany powyżej rozwój stopy procentowej wywołał radykalną zmianę w charakterze rynku pieniężnego Niemiec. Jeżeli w r. 1924 i 1925, każda zaofiarowana ilość gotówki była natychmiast pochłaniana, z początkiem 1926 r. okazało się, że większe sumy znajdowały częstokroć gorsze warunki lokaty na rynku niemieckim, aniżeli zagranicą.

Przeciętna miesięczna wysokość stopy dyskontowej obejmuje w sobie zwyżkę stopy procentowej pod koniec miesiąca, wywołaną normalnem ścieśnieniem rynku pieniężnego na ultimo. Stąd też podany powyżej wykaz stopy procentowej nie odzwierciedla wysokości stopy w innych dniach miesiąca, która — to stopa w ostatnich miesiącach 1926 r. wynosiła przy jednodniowych pożyczkach zazwyczaj 3% dla pierwszorzędnych odbiorców. Często zdarzało się, że z powodu braku zyskowej lokaty, gotówka leżała na bezprocentowym rachunku żyrowym Reichsbanku, albo wysyłana była zagranicę.

Komisarz stwierdza jednak istnienie w dalszym ciągu znacznej rozbieżności między nadmierną płynnością krótkoterminowego rynku pieniężnego (Geldmarkt), a stanem rynku lokacyjnego (Kapitalmarkt). Mimo to jednak i w tym względzie zaszły doniosłe zmiany na korzyść. W drugim roku funkcjonowania planu Dawes'a, rozwinęła się dość ożywiona działalność emisyjna w listach zastawnych i długoterminowych pożyczkach publicznych. W czasie od września 1925 r. do końca sierpnia 1926 r. emitowano pożyczek publicznych na sumę 1,251 milj. R M, prywatnych w wysokości 277 milj. R M i listów zastawnych w sumie 1,366 milj. R M. Razem emisja papierów długoterminowych wynosiła w tym czasie 2,894 milj. R M.

Wyżej podane cyfry mają jednak tylko ograniczone znaczenie dla oceny stopnia kapitalizacji Niemiec, gdyż przeważna część nowych emisji posłużyła do konwersji już istniejących długów krótkoterminowych, a ponadto pewna część papierów emitowanych w kraju została zakupiona na rachunek cudzoziemców.

Stosunkowo wysoka suma emisji nowych akcji, wynosząca w okresie sprawozdawczym około 2.182 milj. R M, wynikała nietylko wskutek zapotrzebowania nowych kapitałów, ile była wywołana koniecznością inwestycji technicznych w już istniejących przedsiębiorstwach i jest wyrazem modernizacji i wzmoczonej koncentracji przemysłu.

Zdaniem komisarza Banku, pomimo postępu kapitalizacji rodzimej, nie jest ona wystarczającą dla pokrycia zapotrzebowania rynku wewnętrznego, tak, iż w dalszym ciągu niezbędnym jest dopływ do Niemiec kapitału zagranicznego. Pogląd swój uzasadnia komisarz Banku zwyżką prywatnej stopy procentowej pod koniec 1926 r. (październik 1926 — 4.84%) w porównaniu z czerwcem 1926 r. (4.52%), podobnie jak i stopy procentowej od pożyczek dziennych (z 4.83% na 5.04%), jakoteż okolicznością, iż procent płacony od pożyczek długoterminowych jest wyższy aniżeli zagranicą.

Komisarz Banku podaje również kilka uwag co do rozwoju niemieckiego rynku pieniężnego na przyszłość. Zdaniem jego, wielką rolę w zapotrzebowaniu kapitałów odgrywać będzie konsolidacja istniejących długów krótkoterminowych. Pozatem istnieć będzie nadal silny popyt na kapitał ze strony zakładów przemysłowych dla ich racjonalizacji i modernizacji. Część tego popytu zaspokojona będzie kapitalizacją rodzimą, która rozwija się dość pomyślnie. W ciągu roku sprawozdawczego (31.VIII.1925 — 31.VIII.1926 r.) wkłady w kasach oszczędnościowych wzrosły z 1.300 milj. R M do 2.591 milj. R M.

C. Polityka dyskontowa. Przedstawiony powyżej rozwój rynku pieniężnego spowodował zasadniczą zmianę w położeniu Reichsbanku. Restrykcyjna polityka kredytowa Banku rozpoczęta z dniem 7 kwietnia 1924 r. straciła zupełnie na znaczeniu pod koniec 1925 r. Reichsbank utracił bezpośrednią kontrolę nad rynkiem pieniężnym, pomimo częstej obniżki oficjalnej stopy procentowej (za wyjątkiem pod koniec miesiąca, gdy istnieje większe zapotrzebowanie gotówki). Od czasu swej reorganizacji oficjalna stopa Reichsbanku ulegała następującym zmianom: (przeciętna miesięczna)

październik	1924 r.	10.00%
luty	1925 r.	9.88%
styczeń	1926 r.	8.32%
luty	„	8.00%
marzec	„	7.85%
kwiecień	„	7.00%
czerwiec	„	6.60%
lipiec	„	6.08%
sierpień	„	6.00%

Kilkakrotna zmiana stopy procentowej w ciągu 1926 r. była następstwem wielkiej płynności rynku pieniężnego. Komisarz stwierdza, iż i przy obecnej 6% stopie dyskontowej, Bank Rzeszy nie odzyskał

panowania nad rynkiem pieniężnym. Z uwagi jednakże na różnorodność stawek procentowych w całych Niemczech, Bank nie zamierza przedsięwziąć dalszej obniżki stopy. Wbrew temu oświadczeniu, Reichsbank obniżył swą stopę z dn. 11. I. 1927 r. na 5%.

W polityce kredytowej Reichsbanku należy odróżnić działalność Golddiskontobanku, którego akcje w całkowitej wysokości Ł 6.647.000 znajdują się już od początku 1925 r. w posiadaniu Reichsbanku. Golddiskontobank kontynuował w roku sprawozdawczym swoje właściwe operacje udzielania kredytu eksportowego w walucie zagranicznej, na maksymalny termin dziewięciu miesięcy. W styczniu 1926 r. Bank ten rozszerzył swój zakres działania przez zakup wypuszczonych przez Rentenbankkreditanstalt rolniczych zapisów dłużnych (Landwirtschaftliche Hypothekarschuldscheine) z terminem umorzenia od trzech do pięciu lat. Na akcję tą przewidywano pierwotnie 250 milj. R M, którą to sumę powiększono następnie do 360 milj. R M, z czego zużyto dotychczas na ten cel 260 milj. R M. Z zakupionych przez Bank zapisów dłużnych, tylko drobną część udało się Bankowi ulokować na rynku. Stopa procentowa Golddiskontobanku została w marcu 1926 r. obniżona na 5½%, a w lipcu 1926 r. na 5%.

Ze swej strony Reichsbank przyrzekł również pomoc kredytową dla sfinansowania zbiorów w roku 1926, przez oświadczenie gotowości redyskontowania weksli tego typu, przedstawionych za pośrednictwem pruskiej „Zentralgenossenschaftskasse”. Wystarczyło jednak w tym względzie podanie odpowiedniego oświadczenia do wiadomości publicznej, aby weksle te znalazły zbyt na rynku prywatnym. W związku z tem „Zentralgenossenschaftskasse” nie skorzystała ani razu z przyznanej jej możliwości rezydenta.

Reichsbank rozszerzył w roku sprawozdawczym lombard na większą ilość papierów wartościowych i podniósł wysokość udzielanych zaliczek na 75% wartości kursowej.

Niedawno pertraktował Reichsbank z bankami hipotecznymi i towarzystwami kredytowymi ziemskimi (Landschaften) w sprawie konwersji tych wysokooprocentowanych listów zastawnych, których stopa procentowa odbiega znacznie od współczesnego oprocentowania nowoemitowanych listów zastawnych.

Bardzo wiele starań poczynił Reichsbank w kierunku obniżenia kredytu bankowego. W kwietniu i maju 1926 r. Dyrekcja Banku Rzeszy rozesłała do banków ankietę w sprawie wysokości stawek procentowych. Rezultatem ankiety było stwierdzenie, że naogół prowincjonalne związki banków stosują się w tym względzie do uchwał związku banków i bankierów berlińskich (Berliner Stempelvereinigung). Stwierdzono mianowicie, że gdy w Berlinie na zasadzie związkowej uchwały banków pobierano od pożyczek na rachunku otwartym 1% ponad stopę Reichsbanku, plus 2,4% tytułem kosztów i prowizji, (czyli 10,4%), analogiczna przeciętna stawka procentowa na całym obszarze Niemiec wynosiła — 11%. W spółdzielniach stwierdzono podówczas przeciętną stawkę procentową w wysokości 13%, a w kasach oszczędności 12%. Obniżenie stopy procentowej przez Reichsbank z dniem 7 lipca 1926 r. na 6%, wywołało nową uchwałę związku banków w Berlinie o obniżeniu o 1% pobieranych stawek procentowych. Komisarz Banku wyraża przypuszczenie, że odpowiednio zostały również obniżone stawki procentowe w prowincjonalnych bankach.

Pod naciskiem Reichsbanku związkowe banki berlińskie obniżyły z dniem 1 września 1926 r. stawkę pobieraną tytułem kosztów i prowizji z 2,4% na 2%, tak, iż prawidłowy kredyt bankowy na rachunku otwartym kosztował podówczas w Berlinie 9%. Należy jednak przy tem wziąć pod uwagę:

1) że przy wszystkich debetowych i kredytowych rachunkach — o ile nie chodzi w danym wypadku o rachunki bezprocentowe — istnieje zwyczaj pobierania osobnej prowizji obrotowej, co do wysokości której Reichsbank nie posiada żadnych danych;

2) że całkowita wysokość przyznanego przez Bank kredytu ulega natychmiastowemu oprocentowaniu, przy równoczesnem zaliczaniu na dobro klienta odsetek od sumy niewykorzystanego kredytu;

3) że podane powyżej normalne stawki procentowe mają w zasadzie zastosowanie tylko w odniesieniu do pierwszorzędných klientów.

Komisarz Banku stwierdza, iż korzystne rezultaty w kierunku obniżenia kredytu bankowego:

6 października 1924 r.	stopa procentowa 12%,	koszty i prowizje 4½%
1 września 1926 r.	„ „ 7%	„ „ 2%

są w części wynikiem starań Reichsbanku.

Reichsbank nie uważa jednak obecnego stanu kredytu bankowego za zadawalniający i w dalszym ciągu będzie prowadził w tym kierunku odpowiednią akcję.

ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM ¹⁾ Robotnicy według gałęzi przemysłu ²⁾

Stan w ostatnim tygodniu miesiąca

1926

Miesiąc	Ogółem	Mineralny	Metalowy	Chemiczny	Włókienny	Papierniczy	Skórzany	Drzewny	Spożywczy	Odzieżowy	Budowlany	Poligraficzny
I	312.698	21.579	53.571	26.969	88.104	8.764	3.173	37.623	45.584	5.097	11.738	7.496
II	329.639	23.876	57.936	29.495	97.554	9.565	3.130	40.370	41.311	5.871	13.120	7.411
III	341.090	26.071	57.121	30.205	105.841	9.585	3.248	41.800	39.312	6.071	14.290	7.546
IV	359.489	32.090	57.003	29.369	108.927	9.843	3.556	42.805	42.531	6.325	19.489	7.551
V	364.159	36.891	56.524	31.247	106.356	9.650	3.515	42.507	43.610	6.106	19.958	7.795
VI	386.897	41.293	57.508	30.818	121.204	8.795	3.705	44.385	44.658	5.820	20.996	7.715
VII	382.513	42.212	60.911	31.116	113.084	9.539	3.697	42.247	44.029	5.453	22.985	7.240
VIII	400.073	43.378	65.363	32.195	122.124	10.262	3.858	41.389	45.026	5.916	23.155	7.407
IX	410.875	41.819	67.964	31.081	129.551	10.350	3.884	38.880	48.992	6.426	24.216	7.712
X	436.332	37.815	68.213	31.755	136.485	9.909	3.972	38.843	71.381	7.000	23.154	7.805

¹⁾ W zakładach zatrudniających 20 i więcej robotników.

²⁾ Dane dotyczą prócz robotników pracujących przy produkcji także robotników pracujących jako stróże, woźnice, oraz urlopowanych i chorych.

ŹRÓDŁO: W/g „Wiadomości Głównego Urzędu Statystycznego”.

B E Z R O B O C I E

1924, 1925, 1926.

P R Z Y B L I Ż O N A O G Ó L N A L I C Z B A B E Z R O B O T N Y C H ¹⁾												
D A T A	O g ó l e m	W O J E W Ó D Z T W A										Bezrobotni uprawnieni do pobierania zasiłków
		centralne	W t e m o k r ę g i P a ń s t w. U r z. P o ś r e d. P r a c y				wschodnie	zachodnie	południowe	Śląskie		
			Warszawa	Łódź	Sosnowiec	Białystok						
1924												
27. IX	155.245	88.960	5.900	45.000	10.730	5.310	7.210	6.925	19.940	32.210	57.501	
27. XII	159.060	81.600	5.230	37.000	11.360	3.780	7.310	11.320	22.400	36.430	70.898	
1925												
28. III	185.400	91.270	5.720	38.000	11.450	5.470	8.470	14.810	28.860	41.990	87.016	
27. VI	171.340	83.720	5.270	34.200	15.950	4.040	8.130	9.560	27.050	42.880	—	
26. IX	195.040	90.970	4.780	36.220	19.900	4.730	7.290	10.360	27.730	58.690	93.913	
26. XII	302.253	159.275	9.200	68.412	26.206	6.871	10.235	23.994	39.681	69.068	154.982	
1926												
27. III	346.431	186.215	17.700	78.659	24.322	9.767	12.704	29.130	42.474	75.908	184.304	
26. VI	290.617	153.977	18.760	61.154	22.699	8.656	10.379	22.211	31.106	72.944	150.644	
25. IX	217.606	114.400	14.990	41.499	17.594	6.353	8.315	14.461	27.246	53.184	112.659	
30. X	196.586	102.172	14.490	36.214	15.434	5.744	8.296	13.465	26.060	46.593	94.433	
6. XI	196.552	101.595	14.400	36.040	15.478	5.781	8.236	14.235	26.137	46.349	92.911	
13. XI	198.198	102.876	14.400	36.110	15.451	5.692	8.319	14.929	25.988	46.086	92.566	
20. XI	197.981	101.825	14.400	36.275	15.015	5.162	8.329	15.572	26.178	46.077	92.658	
27. XI	200.567	102.678	14.400	36.974	14.657	4.563	8.439	17.272	26.058	46.120	91.689	
4. XII	203.753	103.931	14.400	37.771	14.610	4.001	8.519	19.556	26.590	45.157	95.145	
11. XII	208.727	107.772	14.480	39.146	14.805	3.742	8.663	21.354	27.006	43.932	93.566	
18. XII	219.471	114.639	14.160	41.312	15.239	4.009	8.843	23.293	28.200	44.496	97.713	
25. XII	227.623	118.519	14.160	42.754	15.471	4.180	9.021	25.888	29.340	44.855	99.596	

¹⁾ Według informacji zbieranych przez Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy.

Źródło: W/g „Wiadomości Głównego Urzędu Statystycznego”.